

STATISTIKA I 5 ČINJENICA VEZANIH ZA AMALGAMSKE PLOMBE U BOSNI I HERCEGOVINI (BiH)

01

U prosjeku je i do 50% amalgamske plombe živa. Živa je srebrno-bijeli, tečni metal koji se dobija preradom prirodnih minerala bogatih živom. Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (eng. World Health Organization), živa je svrstana u jednu od 10 najštetnijih hemikalija po javno zdravlje.

02

Živa se u malim količinama oslobađa kroz proces žvakanja, pranja zuba, a posebno kroz unos vruće ili kisele hrane. Po pitanju izloženosti živi iz zubnih amalgama, preliminarna ispitivanja u BiH su pokazala da ne postoji prekomjerna koncentracija kod stanovništva, ali je utvrđena pozitivna korelacija između broja zuba sa amalgamskim plombama i koncentracije žive u urinu donora.¹

03

6 od 10 stanovnika BiH ima barem jednu amalgamsku plombu. Kod stanovnika BiH koji imaju plombe, u prosjeku je 3,6 zuba ispunjeno amalgamskim plombama, što bi generalno značilo da je svaki 8. zub stanovnika u BiH ispunjen amalgamskom plombom.²

04

Amalgamski otpad iz stomatološke zaštite predstavlja opasan otpad u BiH u skladu sa Pravilnikom o kategorijama otpada sa listama koji je donesen na nivou entiteta i Brčko distrikta (BD). Prema zakonima o upravljanju otpadom na nivou entiteta i BD, opasni otpad je potrebno sakupljati odvojeno na način da se onemogućuje zagađivanje i šteta po okoliš.

Za obavljanje aktivnosti upravljanja ovim otpadom i njegovog odlaganja potrebno je pribaviti dozvolu za upravljanje otpadom ili je isti potrebno predati operaterima koji su ovlašteni za prikupljanje opasnog otpada.

Na sljedećim linkovima pogledajte spisak kompanija koje se bave zbrinjavanjem opasnog otpada:

za FBiH: <http://www.fmoit.gov.ba/ba/page/79/upravljanje-otpadom>

za RS: <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mgr/Servisi/Pages/default.aspx>

05

Države širom svijeta već poduzimaju akcije i zabranjuju upotrebu amalgamskih plombi kao npr. Švedska, Norveška, Danska. Kada je riječ o amalgamskim plombama, u BiH ne postoje pravni akti kojima se reguliše minimiziranje ili postepeno isključenje upotrebe amalgama koji sadrži živu ili promoviranje alternativa bez žive.

¹Kešeljević, B., Huremović, J., Sulejmanović, J. (2012). Određivanje žive u urinu atomskom apsorpcionom spektrometrijom - tehnika hladne pare. Sarajevo

²ibid

